

Sergi Martínez, analista econòmic i autor del llibre 'La Hisenda ferotge'

“El frau no es pot impedir”

Un bilió de pessetes en fons d'inversió immobiliària, 4'2 bilions de pessetes en primes úniques i contractes de cessió de crèdit, 200.000 milions en comptes bancaris immobiliaris, 2.400 milions de frau fiscal per facturació falsa, són alguns exemples que "Hisenda no som tots".

Hi ha una gran bossa de diners negres que busca alternatives diverses des que es va aprovar la reforma fiscal. Com que no se li ha donat solució, és lògic que a mesura que se'ls va assajant, els diners vagin buscant sortides alternatives. És una de les conclusions de Sergi Martínez. Però n'hi ha més.

—*L'anunci fet pel ministre Solchaga que probablement es retardarà la reforma de l'IRPF, ¿és un obstacle més de l'administració en la lluita contra el frau?*

—Això no s'entén molt bé. Es una incongruència total. Sembla que el ministeri no tingui assessors jurídics adients. Un sistema fiscal necessita de la confiança de les persones i un consens social. Tampoc s'entén que hi hagi gent que tributi més d'un 50%. Es pot esperar que aquesta gent busqui un camí per eludir les seves responsabilitats a base de factures falses per amagar l'IVA o altres recursos. Hi ha una incongruència de l'administració. Hi ha grans bosses de frau provinents de vendes d'empreses a l'estranger i que no han pagat cap tributació, grans institucions que han fet frau en no fer retencions a les primes úniques... Aquestes són les grans bosses de frau que Hisenda hauria de perseguir.

—*¿Quines mesures es podrien prendre?*

—Entenc que hauria d'entrar dins una lògica política que jo, com a observador extern, no la veig per cap banda. Hi ha sectors que estan privilegiats i d'altres que sempre estan patint. En el cas de les primes úniques, per una banda hi ha hagut els impositors, la majoria petits estalviadors, als quals Hisenda ha imposat grans multes però, en canvi, a les institucions que han estat responsables de fer tot això no els ha passat res. És incongruent tota aquesta actuació.

—*¿Aproximadament quants diners negres hi ha circulat a l'estat?*

—És molt difícil, però, per exemple, els dos bilions de pessetes que hi ha en pagarés del Tresor en mans de particulars, ningú pot pensar que aquests diners estan voluntàriament allà per eixugar el dèficit de l'estat. Són allí perquè els pagarés estan protegits. És diner no declarat i molt d'aquest diner procedeix d'activitats delictives. Hisenda pensa que si aquest diner tributés, s'evadiria. Però si aquest diner tributés, amb els tipus impositius actuals, la recaptació d'Hisenda seria immensa. Tot i així, si no hi hagués pagarés, aquests diners anirien cap a altres llocs.

—*¿Quins aspectes s'haurien de modificar en la futura reforma?*

—Jo crec que la reforma està sotmesa a una baixada dels tipus impositius més alts i també els baixos, carregar un impost sobre els patrimonis, regular operacions financeres...

—*La mesura alliberadora proposada dins la reforma de poder blanquejar els diners negres dels pagarés fent pagar un cànon del 30%, ¿és una amnistia fiscal?*

—D'entrada, hi ha les persones que tenen els pagarés. Aquesta gent pot haver estat quatre anys finançant el dèficit de l'estat cobrant el 5'5% amb la garantia que jurídicament estaven protegits. Si ara els diuen que han d'entregar un 30% no havent cobrat interessos pràcticament durant aquests anys, no sé fins a quin punt els pot interessar als mateixos posseïdors. El que no pot ser és que, per una banda s'estigui seguint el frau i, per l'altra, es permeti que rendes inclús delictives es puguin amagar en pagarés amb tota impunitat. Però ara, qualsevol solució que es prengui serà injusta. Aquesta amnistia del 30% perjudica les persones que fins ara han estat tributant regularment. Però és necessari fer alguna cosa. La solució seria no fer més emissions i quan aquestes s'acabin, perseguir aquests diners.

—*Hi ha un gran volum de pagarés del Tresor com a garantia de crèdits concedits a les PIME. ¿Això és delictiu?*

—Això s'ha produït amb connivència de la banca. Si hi ha un diner amagat en pagarés del Tresor i una entitat bancària li dona un crèdit a aquella empresa, és lícit. Un banc pot tenir un pagaré com a garantia d'un crèdit. És lícit sempre que hi hagi un document de garantia d'aquell crèdit, però no crec que en el document hi hagi escrit que el crèdit està garantit per un dipòsit de pagaré, ja que el pagaré no dona a conèixer al propietari.

—*La limitació a 250.000 pessetes dels xecs al portador, ¿és realment una trava a la circulació de diners negres?*

—És absurd. El xec és un document mercantil legal. N'és irregular l'ús, no l'objecte en si. Jo crec que als nostres governants els falta imaginació o potser és que estan defensant interessos inconcessibles.

—*¿Qui poden estar defensant?*

—Si el senyor Borrell denuncia constantment la banca, és molt arriscat, és comprometre tot un sector dient que són uns defraudadors. ¿Qui són? Quan hi ha una acusació pública s'ha d'investigar el cas, però aquí no es fa mai res.

—*Les subhastes d'obres d'art també serveixen per a canalitzar diners negres. ¿S'haurien de regular d'alguna manera?*

—A mí em sorprenen molt els preus que van assolint les obres d'art. No ho entenc. Sembla que es justifiquin altres ingressos. Crec que hi ha molt de diner negre en obres d'art.

—*Un altre lloc on s'amaga el diner negre és en el sector immobiliari. ¿La recessió en aquest sector farà que aflori el diner?*

—El tema immobiliari té la vessant penosa de l'especulació i això ha provocat que el 80% de la població no tingui mitjans per a accedir a una vivenda. Aquesta puja indiscriminada ha estat produïda

"La moneda és la base de la sobirania dels estats, i els estats no volen deixar en mans d'un altre Banc Central la sobirania monetària"

perquè una gran massa de diner, negre o especulatiu, s'havia de col·locar.

S'han de buscar altres solucions. S'ha de contemplar un àmbit més gran d'actuacions. L'estratègia decisiva que estan manejant els polítics és lineal i sota pressió dels *lobbies* que tenen al voltant. El que cal és canviar els objectius mantenint una capacitat estable de finançament, no una recaptació a curt termini. El que passa és que l'estat potser és mas-

sa gran i no té capacitat. Es tracta de reduir el volum de l'estat si no acabarà menjant-nos a tots. És ja una qüestió quasibé científica. Amb aquest volum d'estat, hi ha una massa crítica que va creixent cada vegada més. No poden anar creixent constantment els ingressos fiscals perquè ja no es pot exprèmer més el ciutadà. Si hi ha una crisi econòmica, els ingressos de l'estat baixaran. Si baixen els ingressos, el futur és una fallida.

El que necessitem és un estat més petit i més eficient. És un problema pressupostari però també és un problema demostrat que el sistema fiscal no funciona perquè la gent defrauda.

—*¿El lema "Hacienda somos todos" no arriba a despertar confiança al contribuent?*

—Al principi de la reforma fiscal crec que sí que va augmentar la consciència de tots. Però això, de fet, només va afectar les rendes baixes. Les altes, que són les que donen més alt percentatge de recaptació, no s'han vist afavorides i, per tant, han anat a buscar una sèrie d'instruments.

—*La compra de loteria nacional, cupons de l'ONCE, primitiva o traveses que hagin estat premiades... són altres vies. ¿Vol dir això que sempre hi haurà un canal per a desviar aquests diners?*

—El frau no es pot impedir. El problema està en el fet que la gent té l'ànim de defraudar. Mentre la gent tingui l'ànim, ja poden posar totes les traves que vulguin perquè al final la gent tindrà els diners en la caixa forta de casa. El millor és reformar el sistema i que la gent no tingui necessitat de defraudar. Si no es canvia tot això, continuarà havent-hi un rebuig total a pagar impostos, perquè no hi ha consciència que els impostos serveixin per a finançar serveis i infraestructures de l'estat, perquè el ciutadà s'adona que tot això no funciona.

—*Si la legislació es posa realment dura per fer aflorar tots els diners negres i ho fa abans de la liberalització de circulació de capitals, ¿no provocarà que hi hagi un gran flux de diners cap a paradisos fiscals?*

—Ja s'ha dit que a Perpinyà hi ha centenars de milers de comptes espanyols. Els francesos no investiguen això perquè també els interessa fomentar que aquest estalvi estigui allí. Per això no crec que la solució sigui la persecució. Si l'estat es posa massa dur es pot trobar sense finançament, i això és perillós.

D'altra banda, no crec que s'entri en la lliure circulació de capitals. ¿Com s'ha de fer? La moneda és la base de la sobirania dels estats i els bancs centrals no volen deixar en mans d'un altre banc la sobirania monetària. Per començar, hi ha d'haver una estructura homogènia entre tots els estats si no els diners s'aniran movent cap allà on els tractin millor, i aquí, així, ens podem quedar sense un duro.

Sílvia Monfort